

20250709_Woordvoering Raad Perspectiefnota 2026 v0.5-final

Dank voorzitter,
Voor ons ligt de perspectiefnota 2026. Mijn 20^e keer een perspectiefnota en de mijn 12^e als fractievoorzitter.
Voorbijgevlogen jaren!

Zoals gebruikelijk in het jaar voor de verkiezingen een beleidsarme nota, waarbij ook dank voor het leesbare stuk. Daarom het moment voor de PvdA, de laatste keer in die hoedanigheid, om de kaders en accenten langs de meetlat van onze waarden te leggen.

Sociaaldemocratische waarden

We leven in een tijd van grote uitdagingen. Voor veel mensen voelt het alsof de samenleving steeds minder zeker wordt. De woningmarkt is oververhit, ongelijkheid groeit en vertrouwen in de politiek en de rechtsstaat staat onder druk. Maar juist in deze tijden is het belangrijk dat we teruggrijpen op de waarden die ons samenbrengen.

Waarden die richting geven.

Waarden als solidariteit, gelijkwaardigheid en inclusiviteit, en bestaanszekerheid. Het streven naar een samenleving waarin iedereen gelijke kansen heeft en de mogelijkheid om een volwaardig bestaan te leiden, waarbij de overheid een rol speelt bij het realiseren van deze doelen.

Solidariteit begint met de overtuiging dat niemand er alleen voor hoeft te staan. Het is het besef dat we pas echt vooruitkomen als we dat samendoen. Een samenleving waarin de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Waarbij we niet weggijken van mensen die het moeilijk hebben, maar naast ze gaan staan.

Of het nu gaat om de alleenstaande moeder die geen betaalbaar huis kan vinden, de jongere die van contract naar contract hopt, of de oudere die zich eenzaam voelt — zij verdienen onze aandacht en steun. Solidariteit betekent dat we beleid maken waarin iedereen meetelt – niet alleen wie het goed heeft of het hardst roept, maar ook wie zich niet altijd laat horen.

Zoals ik vorig jaar bij de behandeling van de PN al memoreerde zien we dat het debat verhardt en dat mensen tegenover elkaar komen te staan, terwijl we juist op zoek zouden moeten gaan naar wat ons bindt.

Weerbaarheid & Solidariteit

Lodewijk Asscher sprak zich recent uit en ik citeer: “Wie wil herbewapenen begint met herstel. Herstel van vertrouwen. Herstel van rechtvaardigheid. Herstel van de belofte dat de democratische rechtstaat werkt” Om weerbaarheid te verhogen zijn dit essentiële punten, weerbaarheid van de democratie, want die is kwetsbaarder dan we denken en weerbaarheid van onze inwoners in tijden van internationale spanningen. Vanuit het college en ook in andere bestuurslagen wordt het verhogen van weerbaarheid opgepakt. Natuurlijk heeft de overheid daar een actieve rol, maar het kan zoveel meer zijn als we de solidariteit tussen inwoners kunnen stimuleren in gevallen van crisis of nood. Zo veel meer wanneer we solidariteit op wijk of straatniveau organiseren en dat inwoners niet alleen wachten op de overheid, of alleen het recht van de sterkste geldt in tijden van crisis of noodsituaties, maar dat we naar elkaar omkijken, opkomen en voor elkaar zorgen. Hoe organiseer je dat of help je dat organiseren? GLPvdA heeft het initiatief genomen om in september een raadsgesprek te organiseren en inmiddels hebben andere partijen zich daar ook bij aangesloten, om daar met elkaar van gedachten over te wisselen. En zoals de heer Slump dat noemt te komen tot de “Verenigde Straten van Amstelveen”.

Gelijkwaardigheid en inclusiviteit

De PvdA streeft naar een inclusieve samenleving waarin we, zoals gezegd omkijken naar elkaar en naar wat ons bindt en niet naar wat ons verdeelt. Waar mensen in nood fatsoenlijk worden opgevangen. En waar de VVD eerder aangaf achter het afschaffen van voorrang voor statushouders te staan, constateren wij dat dit zeker problemen gaat opleveren voor de gemeente, nu de spreidingswet nog van kracht is.

Zijn wie je bent en behandeld worden met waardigheid en respect zijn fundamentele burgerrechten. De motie D66 "vrij om jezelf te zijn" dienen wij daarom van harte mee in. Het sluit aan bij de overtuiging van de PvdA dat de gemeente een actieve rol moet spelen in het creëren van een veilige en inclusieve leefomgeving voor jongeren.

In Nederland wordt elke 8 dagen een vrouw vermoord, in 6 van de 10 gevallen is dat een (ex) partner. PvdA dient een motie in over het naar Amstelveen halen van de tentoonstelling "50 jaar blijf van mijn lijf" om bewustzijn en beleidsontwikkeling rondom huiselijk geweld en de slachtoffers daarvan te stimuleren. Gezien die getallen is het hard nodig dat mensen zich bewust worden van de ernst van deze situatie.

Woningbouw & bestaanszekerheid

Een van de scherpste uitingen van ongelijkheid vandaag de dag is de wooncrisis. Want een thuis is geen luxe, het is een recht. Het is onaanvaardbaar dat jongeren jaren op een wachtlijst staan of dat werkende gezinnen meer dan de helft van hun inkomen kwijt zijn aan huur. De PvdA is blij met de grote stappen die zijn gezet op het gebied van betaalbaar wonen, waaronder ook sociale huur. Wij hebben daar de afgelopen jaren stevig op ingezet, en het resultaat wordt nu zichtbaar. Sinds de start van dit college zijn diverse bouwprojecten gestart, bijvoorbeeld aan de Maccabiadelaan, waar momenteel 42 sociale huurwoningen in aanbouw zijn. Toch zijn we er nog niet. Het opstarten van nieuwe projecten gaat vaak moeizaam. Dat komt onder meer door alle verschillende belangen die geraakt worden door bouwprojecten.

De stem van die groep die (nog) geen huis heeft wordt in de praktijk vaak overstemd door de mensen die al een huis hebben en er niet iets bij willen in hun achtertuin. Vandaar dat wij de motie van D66 mee indienen om een doelgroep die nu nog onvoldoende wordt gehoord, de woningzoekenden, actief te betrekken bij participatie over nieuwbouwprojecten en woningbouwbeleid. Zo pakken we de woningnood nog effectiever aan!

Indexatie cultuur

Over geld beschikbaar stellen voor cultuur gaat het verhaal dat Churchill in WOII zou hebben gezegd: "If not the arts, then what are we fighting for?" Of hij dat werkelijk heeft gezegd doet er niet toe, iedereen kan daarbij bedenken waarom cultuur een belangrijke rol in de samenleving heeft. PvdA dient een motie in om meer maatwerk te leveren bij indexatie van culturele instellingen. We zijn ervan overtuigd dat het een redelijk verzoek is om in kaart te brengen hoe gevoelig culturele instellingen zijn voor loonkosten. Het lijkt ons verstandig om in dat kader goed te kijken naar het effect van de verschillende cao's waaronder onze instellingen vallen, zoals de podiumkunsten, de museumcao of cultuureducatie. Deze cao's stijgen soms sneller dan de algemene tarief index, hebben een verschillend effect op de loonkosten en de instellingen hebben daar geen keuze in en het leidt tot structurele verhoging van hun kosten. Onderzoek daarom of, en voor wie, maatwerk nodig is.

Dienstverlening

Artificiële intelligentie is niet meer weg te denken en daar waar we het in kunnen zetten om eenvoudige repetitieve taken te vervangen en daardoor handen vrij te spelen voor meer complexe of meer mensgerichte taken, roept de PvdA het college op na te gaan hoe we dat het beste kunnen inpassen in de dienstverlening naar onze inwoners. In deze motie roepen we daar niet specifiek toe op, maar het is volgens de PvdA verstandig om te kijken hoe we in de toekomst AI ook voor andere beleidsterreinen inzetten, voor zover we dat niet al doen.

Ik rond af voorzitter, blijf zorgen voor verbinding en solidariteit, zorg dat iedereen mee kan blijven doen en blijf focus houden op bouwen.